

Het hart beweegt de hand

Opening

Het thema van dit Magazine is ‘Het hart beweegt de hand’, een poëtische beschrijving van de liefdevolle verbinding die er is tussen jou en je omgeving wanneer je open van geest en hart bent. Ons ‘Tot besluit’ gaat hierover en Bas Klinkhamer geeft in maart een lezing over dit thema in Den Haag.

In ons aanbod zoeken we steeds naar vormen waarin onze vakkennis en een liefdevolle afstemming samengaan. Zo zijn Judith Klamer, Arianne Wopereis en Bertie Hendriks bezig een geaccrediteerde opleiding ‘Instrument voor Hulp’ te maken, waarin je leert zowel kundig en professioneel te zijn als bewogen door het hart.

Op pag. 14 staat een interview met Hans Wopereis waar hij ingaat op de ontwikkelingen van vijftientig jaar organisatieontwikkeling en de herdruk van zijn boek *Het licht en de korenmaat*. Het hart beweegt ook hier onze hand: vanuit onze eigen uitgeverij hebben wij het boek van Hans Wopereis in een prachtig nieuw jasje gestoken. Ook dit Magazine heeft, zoals je ziet, een ander uiterlijk gekregen. Het resultaat van de inspirerende samenwerking met onze nieuwe vormgeefster Suzan van Lieshout.

Verder zijn we blij te kunnen vermelden dat we dit voorjaar weer een ITIP festival hebben: een middag met kleurrijke workshops voor alle mensen die het leven willen vieren en voor degenen die met ons willen kennismaken. Tot slot: op pag. 8 tref je een uitgebreid overzicht van onze bezinningstochten, de jongste loot aan onze organisatie, waarin we samenwerken met SNP natuurreizen.

Veel plezier met ons aanbod en graag tot ziens bij een van onze activiteiten.

Bas Klinkhamer, Hans Wopereis, Bertie Hendriks

Inhoud

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING	3
Opleidingen	4
Groepen & trajecten	5
Lezingen	6
Bezinningstochten	8
Vervolgaanbod & Individuele begeleiding	10

ORGANISATIEONTWIKKELING	12
Bronnen van groei en ontwikkeling	13
In-company aanbod	13
In gesprek met Hans Wopereis	14
Onze projecten	15

LOOPBAANONTWIKKELING	16
Bezieling in je Loopbaan	16
Individuele loopbaanbegeleiding & outplacement	16
Werken vanuit eigen kracht	17
Artikel “Nieuwe medewerkers gevraagd m/v”	17

Publicaties	18
Agenda Voorjaar 2016	19
Colofon	19
Tot besluit	20

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Het ITIP is een opleidingsinstituut voor iedereen die tot volle bloei wil komen. We leren je leven en werken vanuit bezieling, vreugde en vertrouwen. We geloven dat wanneer je uitdrukking geeft aan wat je werkelijk drijft, je vervuld leeft en je bestemming vindt in de wereld. We werken in een verband met ruim dertig begeleiders die elkaar gevonden hebben in de wens om mensen en organisaties te helpen bij het vormgeven van hun bezieling.

De ITIP Opleiding is ruim dertig jaar onze kern-activiteit. Het biedt een totale leerweg, gericht op persoonlijke ontwikkeling en toegepaste spiritualiteit. Zij brengt zelfkennis, daadkracht en het vertrouwen om keuzes te maken die aansluiten bij wie je ten diepste bent. Zo kom je thuis bij jezelf en in iets groters dat je herkent als wezenlijk en vertrouwd.

Opleidingen

Wij bieden drie opleidingen aan: De ITIP Opleiding, Instrument voor Hulp en De Juiste Maat. Voor al onze opleidingen vinden intakegesprekken plaats, waarin zowel van onze als van jouw kant wordt gekeken of het past. Ook wordt gekeken welk aanbod het meest aansluit bij jouw behoefte.

Je schrijft je in voor een jaar. Mocht je dat willen, dan bestaat de mogelijkheid om je meerdere jaren met ons te verbinden. Werkelijke ontwikkeling vraagt immers tijd en ruimte. Meer dan de helft van de deelnemers volgt na een opleiding een van onze vervolgopleidingen.

Wil je uitgebreidere informatie, kijk op onze website of vraag de brochure aan bij ons kantoor: opleiding@itip.nl.

De ITIP Opleiding

Leren leven vanuit bezieling en vertrouwen

Ieder mens heeft meer potentie dan hij geneigd is waar te maken. Je voelt dat er meer in je zit, maar het komt er niet uit of niet op de manier waarop je zou willen. Verlang je naar meer diepgang in je leven, met meer betekenis voor anderen? Wil je vol leven wie je ten diepste bent? Dan is de ITIP Opleiding iets voor jou.

De ITIP Opleiding vormt een totale leerweg op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en toegepaste spiritualiteit. Zij brengt zelfkennis, vertrouwen en zingeving in het leven van de deelnemers. Via algemeen menselijke thema's als innerlijke autoriteit, zielsverlangens versus verdediging, schaduw en licht en bronnen van hulp, krijg je inzicht in je eigen functioneren en dat van anderen. Voortdurend worden ervaringen vertaald naar je concrete leef- en werkwereld en de betekenis die je kunt hebben in je werk, relatie, familie en gezin.

De ITIP Opleiding duurt drie jaar, maar je tekent in per jaar.

start: oktober 2016

Informatieavond

wo 13 april | wo 18 mei | wo 15 juni
Utrecht, Lazuli

Instrument voor Hulp

Een opleiding voor coaches, trainers, begeleiders en therapeuten

VERNIEUWD

In deze opleiding ontwikkel je jouw instrumentschap door op een verbindende en directe manier te leren werken met mensen. Bewuste aanwezigheid, contact en professionele deskundigheid staan hierbij centraal. Je leert om te gaan met situaties waarin het aankomt op jouw bezieling, liefde en innerlijk vertrouwen. Op deze manier leer je anderen zowel persoonlijk als professioneel te begeleiden, op het gebied van persoonlijke groei en ontwikkeling. Daarnaast krijg je methodes aangereikt zoals: energetisch lichaamswerk, droomwerk, mindfulness, systemisch werk en onderricht in groepsdynamica. Zo word jij het unieke 'instrument voor hulp' waarvoor je bedoeld bent.

Deze opleiding is een Post-HBO Coachopleiding, meer informatie is vanaf maart te verkrijgen bij ons kantoor. In het volgende Magazine gaan we uitgebreider in op de vernieuwingen rond deze opleiding.

start: november 2016

Informatieavond

wo 15 juni | Utrecht, Lazuli
kennismaking met ervaringsoefeningen
vr 29 april 13.30 – 17.00 uur
Hilversum, Hoorneboeg

De Juiste Maat

Leidinggeven vanuit bezieling

Voor mensen in leidinggevende posities, die een persoonlijk en bezielend antwoord willen vinden op de verwachtingen en vraagstukken die op hen afkomen in hun werk. In deze opleiding van een jaar, leer je hoe je jouw persoonlijk leiderschap op een authentieke en ontspannen manier kunt vormgeven. Hoe kun je in alles jouw inspiratie en bezieling als uitgangspunt nemen en het contact met de mensen om je heen werkelijk aangaan? Op deze wijze helpen we je om niet alleen met meer rust en vertrouwen sturing te geven aan anderen, maar ook coachend voor hen aanwezig te zijn.

start: januari 2016

Groepen & Trajecten

Persoonlijk traject

‘De mooiste reis is de reis naar huis’

Het Persoonlijk Traject is voor mensen die in hun leven terugkerende patronen willen doorbreken, en willen onderzoeken hoe zij aan het roer kunnen staan van hun eigen leven. We helpen je om tot zelfkennis te komen en bieden ruimte om je diepere persoonlijke vragen te stellen als: Waarom loop ik steeds tegen dezelfde barrières op? Waarom ga ik niet voor wat ik echt wil? Hoe kom ik in het reine met wat mij is overkomen? Je gaat ervaren welke krachten in jou werkzaam zijn en je leert vrijer te worden van emoties en patronen, die zich in je leven hebben vastgezet.

We werken ervaringsgericht en in kleine groepen. Onze begeleiders verzorgen een veilige bedding waarin veel individuele aandacht is voor de deelnemers. Elke groep heeft een mentor, die bij elk blok aanwezig is en bij wie je tussendoor terecht kunt met vragen. De ervaringen tijdens de blokken worden voortdurend verbonden met het concrete dagelijks leven van de deelnemers.

start: februari en september 2016

Informatieavond

di 12 jan / wo 15 juni | Utrecht, Lazuli

Zomerintensive

Hans Wopereis

Deze intensive vindt plaats ten tijde van de zomerwende, als de natuur helemaal naar buiten komt en voluit gaat bloeien. We laten ons inspireren door de oproep die hier vanuit gaat: om de kracht en het leven in onszelf weer te wekken, de patronen die ons belemmeren onder ogen te zien en los te laten, en zo een creatief antwoord te vinden op onze persoonlijke levensvragen.

We werken met een klein team, waarin begeleiders met verschillende specialisaties samenwerken vanuit een zelfde bezieling. Je wordt individueel en in groepsverband begeleid, maar ook rust, wandelen, meditatie en lichaamswerk vormen onderdeel van het programma. Ook het kader waar- binnen wordt gewerkt, biedt hulp doordat we je vragen de conditioneringen van telefoon, sociale media, snoep e.d. te doorbreken, omdat ze je afleiden van wat er van binnen leeft.

di 7 juni 14.00 uur | za 11 juni 16.00 uur
Havelte, Meeuwenveen

meer informatie op www.itip.nl

Pijlers van Zelfkennis

Herma Meulenkamp, Reyke Zwartjes, Mirjam Tirion

Wil je jouw kwaliteiten en wie je in wezen bent ten volle inzetten in je leven en je werk? Leer dan hoe je trouw blijft aan jezelf en wat je daarvan weerhoudt. Dit tweedaagse programma geeft je dieper inzicht in je persoonlijke ontwikkeling. Je maakt kennis met het belangrijkste principe van onze opleidingen: het onderscheid kunnen maken tussen je ziel en persoonlijkheid. Deze workshop is voor mensen die willen kiezen voor wat ze werkelijk drijft. Tegelijk kan het dienen als een eerste kennis-making met ons en onze werkwijze.

Vrijdag : Integratie psychologie | Herkennen van het zielsverlangen | Weerstand en tegenkracht
Zaterdag: Erkennen van het zielsverlangen | Door weerstand heen | Vormgeving in je dagelijkse bestaan; eerste stappen

vr 1 en za 2 april | vr 24 en za 25 juni |
vr 26 en za 27 aug | Utrecht / Driebergen

De lezing op wo 9 maart en di 31 mei van Herma Meulenkamp ‘Kiezen of Delen’ (zie pag 6) is een goede voorbereiding op deze workshop.

meer informatie op www.itip.nl

ITIP FESTIVAL

Vier het leven!

Kleurrijke workshops voor iedereen

‘Klim op het dak van de stad van je ziel en zing, zing uit volle borst!’
- Rumi

Vier samen met ons het leven op dit ITIP festival. Een mooie gelegenheid om familie of vrienden mee te nemen en ze tijdens de korte, kleurrijke workshops iets te laten ervaren van de werkwijze en sfeer bij het ITIP. Of om zelf (weer) inspiratie op te doen en gelijkgestemden te ontmoeten tijdens een ongedwongen en vrolijke middag. Begeleiders van het ITIP bieden gevarieerde workshops aan, die je uitnodigen jouw levenslust te voelen en te volgen. Het is ook mogelijk om individueel met ons te spreken. Schroom niet om te komen, ook al ken je ons nog niet of niet zo goed.

za 28 mei van 12.30 – 17.00 uur
Amersfoort, Leerhotel Het Klooster

meer informatie op www.itip.nl

Ontmoeting met de leegte

Bas Klinkhamer

Iedere mensenziel heeft behoefte aan oningevulde ruimte, de leegte waar niets vaststaat en iets kan ontstaan wat je niet van tevoren kunt bedenken. Maar je ego zit er niet op te wachten, omdat het ook angst en twijfel brengt. In deze lezing neem ik je mee naar het gebied waar de zelfverzekerdheid ophoudt en vertrouwen in het leven begint.

do 4 februari om 20.00 uur
Amsterdam, De Roos

Van Koning naar Wijze

Bertie Hendriks

Als volwassenen ontlene n we structuur en zingeving aan ons werk en/of gezin. Naar-mate we ouder worden, komt dat steeds meer op losse schroeven te staan. Ons vanzelfsprekende actieve leven verandert en we krijgen te maken met beperkingen, leegte en vragen over de naderende dood. Hoe vinden we dan betekenis in ons leven en worden we van een Koning een Wijze?

ma 8 februari om 20.00 uur
Nijmegen, Cordium

di 9 februari om 20.00 uur
Enschede, Landgoed Algoed

Kiezen of delen

Herma Meulenkamp

Waardoor laat jij je leiden bij de keuzes die je maakt? Door wat je bezielt en waar je hart naar uitgaat, zodat je vervult raakt en samenvalt met wie je bent? Of door verwachtingen van anderen, de wereld om je heen en door de eisen die je jezelf oplegt? Een grote kans dat je dan het contact met jezelf en wat je ten diepste beweegt kwijtraakt.

wo 9 maart om 20.00 uur
Amersfoort, Bergkerk

di 31 mei om 20.00 uur
Enschede, Landgoed Algoed

Deze lezing is een goede voorbereiding op onze kernactiviteit: *Pijlers van Zelfkennis*, zie pag. 5.

Werken met weerstand en bevrijding

Arianne Wopereis-Bruin

voor mensen die met mensen werken

In het werken met mensen richt je je vaak op een onderliggend verlangen naar bevrijding. Dit verlangen wordt veelal omhuld door weerstand en de van daaruit opgebouwde defensielagen. In de kern hiervan liggen de ziels-kwaliteiten van de mens verborgen. Een lezing over de verschillende principes van weerstand en bevrijding in het werken met mensen.

do 10 maart om 20.00 uur
Nijmegen, Cordium

Van bezieling tot vakmanschap; de diamant van loopbaanontwikkeling

Erik Schutten

De ontwikkeling van je loopbaan kun je vergelijken met het slijpen van een diamant: langzaam slijp je de schoonheid van jouw unieke talent tevoorschijn. Graag vertel ik over dit slijpingsproces en de zes facetten die we daarbij onderscheiden: bezieling, uniciteit, leiderschap, dienstbaarheid, balans, vakmanschap.

wo 16 maart om 20.00 uur
Utrecht, Lazuli

Van zelfkritiek naar mededogen

Marthe van der Noordaa

Veel mensen hebben last van zelfkritiek, waarmee ze zichzelf ondermijnen. Hoe kan je dit doorbreken? Door je te richten op mededogen: met liefdevolle vriendelijkheid naar jezelf en je eigen beperkingen kijken. Van je hoofd naar je hart. Een lezing over hoe je contact kunt krijgen met deze liefdevolle houding ten aanzien van jezelf en anderen.

di 22 maart om 20.00 uur
Utrecht, Lazuli

Het hart beweegt de hand

Bas Klinkhamer

Wat moet ik doen en hoe doe ik het juiste? Deze lezing gaat over hoe je kunt handelen. Niet vanuit je overlevingsinstincten, maar vanuit de kracht en wijsheid van je hart. Doordat je je openstelt, afstemt en laat raken, zul je eerder gepast reageren op situaties die zich voordoen. Zo val je samen met wie je werkelijk bent én voeg je iets toe aan het leven.

do 31 maart om 20.00 uur
Den Haag, Korzo

Verantwoordelijkheid en levensvreugde

Reyke Zwartjes

Om je levensvreugde te behouden te midden van al je verantwoordelijkheden, is niet makkelijk. De angst om fouten te maken, je neiging om weg te duiken of jezelf juist oververantwoordelijk te voelen, drukken op de vreugde. Ik spreek (uit ervaring) over hoe levensvreugde en het nemen van verantwoordelijkheid wel degelijk hand in hand kunnen gaan.

wo 6 april om 20.00 uur
Rotterdam, Centrum Djoj

Vrij zijn op je werk

Bertram Lammers

We maken het allemaal wel eens mee dat we ons gevangen voelen in ons werk. Vaak denk je dan de sleutel tot bevrijding buiten je ligt, maar meestal ligt hij in je eigen hand. In deze lezing spreek ik over de kracht van innerlijke vrijheid en welke sleutels je kunt vinden om vrij te zijn op je werk.

do 7 april om 20.00 uur
Breda, Zero-Point

Bronnen van groei en ontwikkeling in organisaties; waarachtigheid en mededogen

Hans Wopereis

Hoe meer mensen elkaar in een organisatie aanspreken, hoe frisser en effectiever de communicatie wordt, hoe meer er geleerd kan worden. Dat vraagt inzet en vertrouwen en bovenal de juiste toon, een toon van mededogen. Graag spreek ik over deze uiterst krachtige combinatie van waarachtigheid en mededogen.

wo 11 mei om 20.00 uur
Utrecht, Centre for Generative Leadership

Aankondiging lezingen

Esther, ik die verborgen ben

Herma Meulenkamp

do 10 maart om 20.00 uur
Bennekom, De Ontmoeting Emmalaan 1

aanmelden hoeft niet | entree € 8,-

‘Heb uw naaste lief als uzelf’

Herma Meulenkamp

di 19 april om 20.00 uur
Ede, Beatrixkerk

meer informatie op onze website

Kosten en reserveringen

De kosten voor het bijwonen van een lezing bedragen € 12,50, inclusief koffie/thee in de pauze. Van alle lezingen kun je meer inhoudelijke informatie vinden op de website. Tijdens onze lezingen is er ruimte voor het stellen van vragen, ook over onze school en opleidingen.

Reserveren via onze website www.itip.nl tenzij anders vermeld.

Mocht na reservering blijken dat je verhinderd bent, dan willen we je met klem verzoeken dit aan ons door te geven. Het gebeurt helaas nog regelmatig dat mensen op de valreep niet op komen dagen en we een ander onnodig teleur moeten stellen.

Een voorproefje van onze lezingen is te zien op ons YouTube kanaal: www.youtube.com/itipkanaal.

Waardoor laat je je leiden bij de keuzes die je maakt?

‘Het heeft mij gelegenheid gegeven
om tot de kern te komen van wat er in mij speelde.
Een intense en onvergetelijke trip, met liefdevolle begeleiding.’
Deelnemer Noorderlichtretraite Noorwegen

‘In de stilte hoor ik weer mijn **eigen stem**, vind ik mijn spoor’

Vorig jaar hebben we besloten ons aanbod van bezinningstochten en natuurretraites uit te breiden en te professionaliseren, met een eigen website, een digitale nieuwsbrief en met SNP Natuurreizen als partner in de reiswereld, die zijn sporen ruimschoots verdiend heeft. Dit vanuit ons enthousiasme, en dat van de deelnemers, over de kracht van de unieke combinatie van natuurreizen en je bezinnen op je leven en werk. Te midden van adembenemende landschappen als de bergen en de woestijn, in de veilige bedding van een groep gelijkgestemden, word je geholpen om wat er in je leeft helder te laten worden. Je gaat weer beseffen wat echt belangrijk voor je is in je leven en van daaruit kun je tot nieuwe keuzes komen.

Bezoek onze nieuwe website, met mooie filmpjes en impressies: www.bezinningstochten.nl

B E Z I N N I N G S T O C H T E N

A G E N D A

di 8 – zo 13 maart
Noorderlichtretraite Noorwegen
olv Judith Klamer

za 19 – za 26 maart
Bezinningstocht in de woestijn Marokko
olv Gert Stegeman en Marije Klumpes

NIEUW vr 20 – zo 22 mei
‘Tijd voor stilte’ wandelweekend Schiermonnikoog
olv Judith Klamer en Marga Brinkhof

wo 10 – wo 17 augustus
Natuurretraite met mild vasten Turkije
olv Reyke Zwartjes en Gert Stegeman

NIEUW di 23 – za 27 augustus
Visionquest Hoge Veluwe
olv Bertram Lammers en Ingrid van Dijk

NIEUW di 20 – zo 25 september
Bezinningstocht Karwendel Oostenrijk
olv Hans Wopereis en Marieke Broers

NIEUW za 19 nov – wo 7 dec
Bezinningstocht Himalaya Nepal
olv Hans Wopereis en Marcel Favier
(maart is vol geboekt)

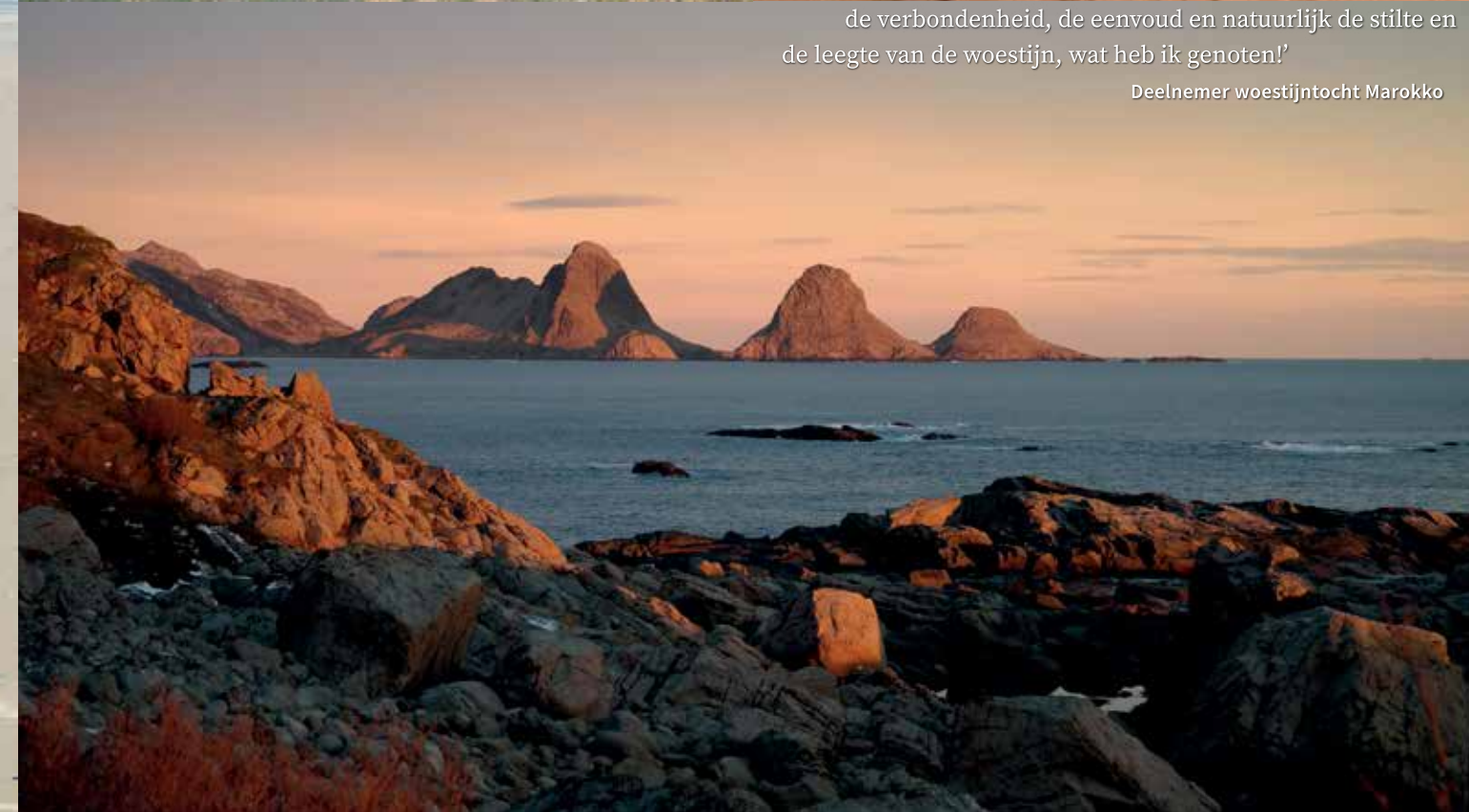
Informatieavond do 14 jan | Zwolle

voor meer informatie:
www.bezinningstochten.nl

‘Het intense samenzijn, de ruimte tussen ons in,
de verbondenheid, de eenvoud en natuurlijk de stilte en
de leegte van de woestijn, wat heb ik genoten!’

Deelnemer woestijnstocht Marokko

Vervolgaanbod

Schatkamer van de liefde inspiratiedag voor relaties

Marthe van der Noordaa en
Bas Klinkhamer

In het najaar hebben we met veel plezier een traject voor relaties gegeven en daarom dit voorjaar weer een inspiratiedag rond de liefde: op 21 mei. Het is voor mensen die gevoed en geïnspireerd willen worden in de liefde, voor stellen die in elkaar willen investeren. Want de liefde in je relatie zorgt niet voor zichzelf maar heeft aandacht en voeding. Anders gaat ze met haar schoonheid en subtiele trilling al snel verloren in het drukke dagelijks leven vol routine en gewoontes. We nemen het boek Een schat aan Liefde als inspiratiebron, maar ook putten we uit onze eigen relatie: hoe wij (29 jaar nu), de schatkamer van de liefde aanspreken in lastige tijden en hoe we de schittering van de liefde kunnen blijven ervaren.

za 21 mei van 10.30 - 16.00 uur
Utrecht, Lazuli

In het najaar van 2016 zullen we weer een inspiratietraject aanbieden van drie dagen.

Kijk voor meer informatie en vervolgdta op www.itip.nl

Werken met de Levensfasen

Bertie Hendriks en Mirjam Tirion

‘Ontwikkeling’ vind ik het mooiste, meest basale en meest sprankelende woord voor wat leven is.
Dagboek van de Ziel, pag. 3

Dit opleidingstraject is bedoeld om de thematiek in de verschillende levensfasen een praktisch, positief en ervaringsgericht kader te bieden ter inspiratie voor jezelf en bij de begeleiding van anderen.

Samen met de auteurs van Dagboek van de Ziel, reis je door de levensfasen en leer je door reflectie, meditatie, creatieve werkvormen, beweging en gesprek de rijkdommen kennen die in de levensfasen verborgen liggen. In de blokken worden alle levensfasen behandeld: geboorte, kindertijd, jongerentijd, volwassenheid, ouderdom, dood.

vier tweedaagse blokken in Utrecht,
zonder overnachting
start vr 11 maart

Van top tot teen levend energetische vierdaagse

Arianne Wopereis-Bruijn

Hoeveel jaar je ook met zelfonderzoek en verdieping bezig bent geweest, voor je het weet verlies je het contact met je lichaam en neemt je hoofd het toch weer over. Deze dagen helpen je om af te dalen in je lichaam en je basale levenskracht te hervinden.

Door middel van beweging en expressie kom je bij je levenslust en zachtheid, in het genieten en de overgave. We gaan de chakra's langs en ontdekken wat er aan-geraakt en bevrijd wil worden, dus wat je lichaam je te zeggen heeft. Tussendoor is er ook tijd om in stilte op jezelf te zijn. Kortom: verdiepende energetische dagen, samen met andere ouderejaars, om weer te voelen hoe het is om van top tot teen levend te zijn!

wo 20 april 14.00 uur– za 23 april 2016
met afsluitende lunch
Havelte, Meeuwenveen

Getijdendagen

Bas Klinkhamer

In deze stiltedagen staan rust, bezinning en inspiratie centraal. Ze richten zich op de afstemming met het diepste dat jij kent; de eenheid, het licht, je Zelf, God of welke naam jij ook gebruikt voor dat ene waar geen naam voor is.

Oorspronkelijk kende de mens geen indeling van de dag in hokjes van 24 uur. De vijf getijden zijn de seizoenen van de dag, waarbij ieder deel zijn eigen energie, eigen licht en eigen oproep tot de ziel heeft. In de vijf getijden van drie kwartier zingen we mantra's, houdt Bas een verhaal, wordt er gemediteerd of is er (lichaams)gebed.

Er is een bibliotheek om te studeren en te schrijven en er is een ruimte met creatieve middelen.

wo 9 – za 12 maart 2016 met afsluitende lunch
Zenderen, Retraitehuis De Zwanenhof

meer informatie op www.itip.nl

Mindfulness Trainers Opleiding

leven en werken vanuit
aandacht en rust

Judith Klamer

Een opleiding in het werken met mindfulness voor trainers, coaches, docenten en therapeuten. Je oefent intensief in meditatie en aandachtig aanwezig zijn en je wordt opgeleid in het basis mindfulness programma (MBSR). Je leert mindfulness, geworteld in het boeddhisme en gecombineerd met energetische oefeningen, toe te passen in je eigen werk met mensen. Registratie bij de VVM, accreditatie BAMw .

zeven losse dagen en een tweedaagse
start di 9 februari

meer informatie, ook over de Mindfulness
verdiepingsdagen, op www.itip.nl

De Energetische opleiding

In het najaar van 2016 starten wij met het Basisjaar van de Energetische opleiding. Het basisjaar omvat de meest essentiële vaardigheden zoals: sessies geven, energetisch waarnemen, werken via segmenten en chakra's, impulsen volgen, werken vanuit het directe contact en subtiele energie. Je krijgt allerlei oefeningen en theorie aangeboden en daarnaast geeft het diepte, vitaliteit en ontspanning voor jezelf.

I Tjing - avonden

Herma Meulenkamp

Iedere eerste woensdagavond van de maand bied ik een verdiepingsbijeenkomst aan geïnspireerd op de I Tjing, het Chinese Boek der Veranderingen. Middels lezing, meditatie en licht lichaamswerk doorgronden we de archetypes uit de I Tjing en laten deze dieper in ons werkzaam zijn. Iedere avond staat er één hexagram centraal. Tegelijk zijn het avonden waarop je stilstaat bij jezelf, bij waar je mee bezig bent. De I Tjing zal daar op resoneren en eigen-wijsheid en verlangen in je wekken. Houd je van dit boek óf wil je op vaste momenten aan jezelf herinnerd worden en je laven aan deze oerbron, welkom!

wo 3 feb | wo 2 mrt | wo 6 apr | wo 1 juni
Utrecht, Lazuli

Zomerschool

Ontdekkingsreis door
de levensfasen

Bertie Hendriks

Hoe zijn de geschenken van de zeven levensfasen je tot hulp op je pad? Aan de hand van Dagboek van de Ziel verken je de diepere lagen in jezelf en slaan we een brug tussen jouw persoonlijke verhaal en de wereld van de archetypen. Hoe leeft de jonge held, de avonturier, de koning en de wijze in jou? Hoe geef je jouw verleden een plek en word je een onbevange leerling die met lichtvoetige tred door het leven gaat?

Een zomers programma waarbij ook
meditatie, speels lichaamswerk en
creatieve expressie aan bod komen.

di 30 aug 14.00 uur – za 3 sep
met afsluitende lunch
Barchem, Morgenstern

Individuele begeleiding

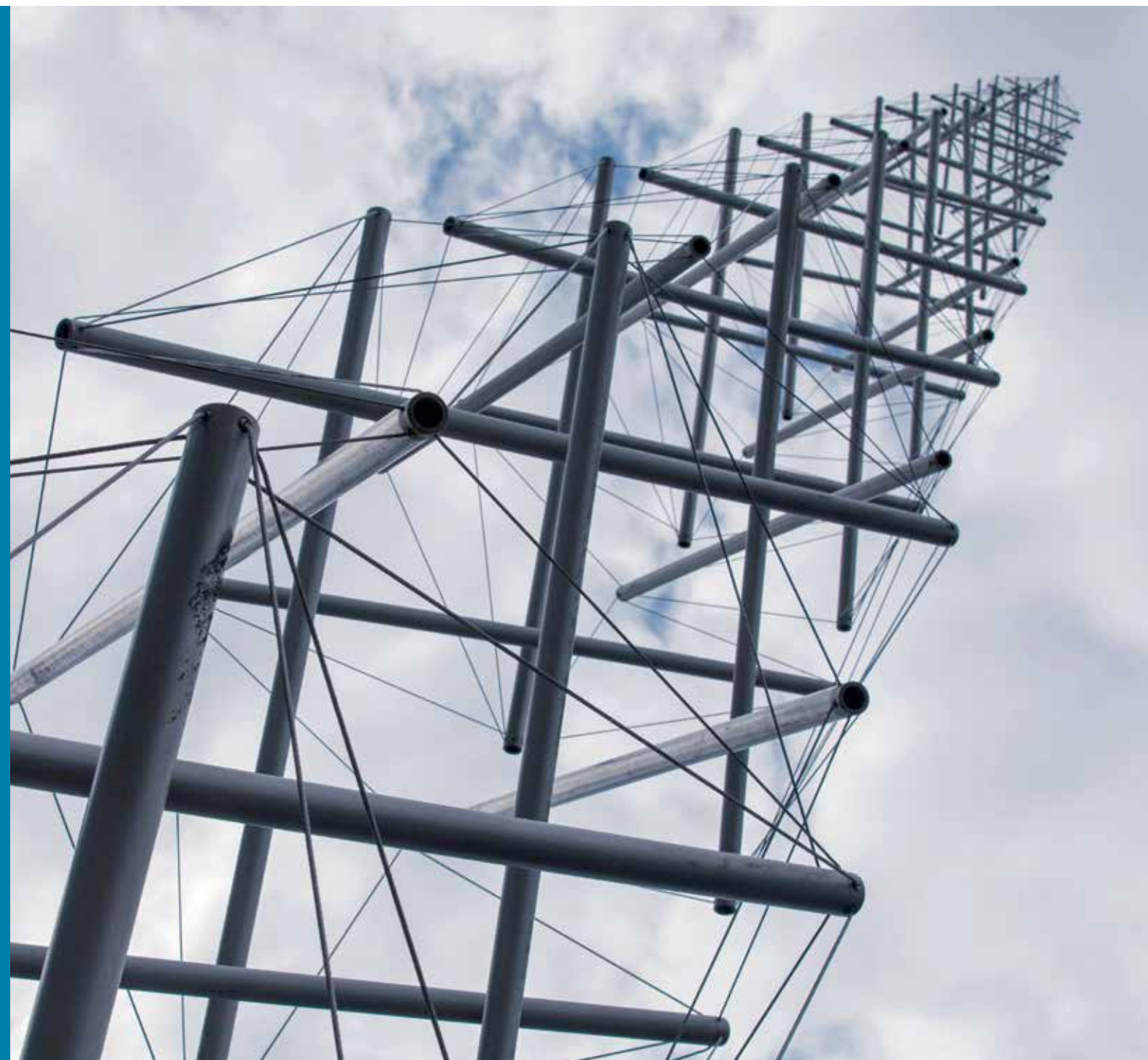
Al onze begeleiders geven persoonlijke individuele begeleiding rondom levensvragen. Zij vormen een rijk netwerk dat vrijwel geheel Nederland omspannt. Je kunt hen bellen voor een enkel gesprek of een geregeld langdurig contact, maar ook voor een kennismakingsgesprek over onze opleidingen.

We bieden tevens specifieke individuele begeleiding, zoals relatiebegeleiding voor paren, rouwverwerking voor mensen die te maken hebben met verlies en coaching van jongeren. Je kunt daarover contact opnemen met ons kantoor: 0575 – 510 850.

‘Ik kan duidelijker sturing geven aan
wat ik graag wil en hoe dat te doen.
Zowel in mijn werk als in mijn privéleven.’
Fineke Hilvering

meer informatie op www.itip.nl

Sinds de start van het ITIP, begin jaren '80, zijn wij met veel plezier en passie werkzaam in het veld van organisatie-ontwikkeling. Dit vanuit de overtuiging dat organisaties zich ontwikkelen bij de gratie van de persoonlijke ontwikkeling van hun mensen. Het is onze missie organisaties te helpen een levende, lerende cultuur te scheppen, waarin mensen in hun authentieke kracht gezien worden en zich voortdurend met elkaar kunnen ontwikkelen. Zodat de ziel van de organisatie zo krachtig mogelijk in de wereld tot uitdrukking wordt gebracht.

BRONNEN VAN GROEI EN ONTWIKKELING

waarachtigheid en mededogen

De kern van ons werk in organisaties is vervat in ons model 'Bronnen van groei en ontwikkeling', waarin we acht waarden centraal stellen: bezieling en vertrouwen, zelfonderzoek en verantwoordelijkheid, kringbewustzijn en leiderschap, waarachtigheid en mededogen. In dit Magazine beschrijven we de laatste waarden: waarachtigheid en mededogen.

Waar mensen gemeenschappen vormen en met elkaar moeten communiceren, ontstaan vrijwel direct patronen, waarin mensen elkaar naar de mond praten, of uit angst voor afwijzing juist hun mond houden en niet rechtstreeks voor hun mening uit komen. Patronen waarin mensen wel over elkaar praten, maar niet met elkaar.

Tot op zekere hoogte is er niets mis met enige reserve in de onderlinge communicatie, je moet er niet aan denken dat alles er ongecensureerd uitgeflapt zou worden. Maar diezelfde terughoudendheid kan ook destructief worden en de communicatie gaan ondermijnen en onveilig maken. Het is te vergelijken met mensen die samen in een bootje zitten en één iemand begint een gat te boren. Als niemand er iets van zegt, gaan allen ten onder. Dan kun je wel denken: wie ben ik om me met de ander te bemoeien? Maar dan vergeet je dat je samen in hetzelfde schuitje zit.

Daarom vinden wij waarachtigheid één van de belangrijkste bronnen van groei en ontwikkeling in een organisatie. Waarachtigheid zorgt ervoor dat de cultuur in een organisatie open en lerend blijft. Het is nauw verbonden met ons geweten, een dieper weten dat van binnenuit tot ons spreekt en ons vrij maakt van wat in het sociale verkeer gewenst en verwacht wordt.

Het probleem met waarachtigheid is dat het moralistisch en oordelend kan worden. Daarom dient het altijd verbonden te worden met de bron van mededogen. Mededogen is het fundamentele besef dat jij en de ander één zijn, dat ieder mens faalt

en zoekt, net als jij. Mededogen zorgt er voor dat je in je waarachtigheid de juiste toon zult vinden en het juiste moment zult kiezen. Het overbruggt de afstand tussen jou en de ander, en zorgt ervoor dat je werkelijk in verbinding bent, daardoor zul je makkelijker gehoord worden.

Zo zorgen waarachtigheid en mededogen voor een aansprekende cultuur; aansprekend niet alleen in de zin van openhartig, maar ook aanstekelijk. Je ervaart een veilige sfeer van gelijkheid en zorg voor elkaar, waarbij lastige zaken niet worden vermeden, maar juist in alle openheid op tafel komen en tot effectief en geïnspireerd samenwerken leiden.

'De integere, doortastende en heldere procesbegeleiding van het ITIP is onontbeerlijk geweest om te komen waar wij nu staan. Een lichtend voorbeeld bovendien voor onze professionals in hun eigen advieswerk'.

Leonie Schijven-Verhoeven, hoofd P&O Elkerliek Ziekenhuis

In-company aanbod

Wij bieden onze opleidingstrajecten, workshops en lezingen ook regelmatig in-company aan. Onze meest gevraagde in-companytrajecten zijn:

Leiderschapsprogramma's

Op maat gemaakte programma's waarin (aankomende) leidinggevers geschoold worden in zelfkennis, leidinggeven aan jezelf, coachend aanwezig zijn voor anderen en werken vanuit bezieling.

Loopbaanbegeleiding in-company

Variërend van een inspirerende themadag ('Licht op je loopbaan') tot groepstrajecten van drie tot vijf dagen: van individuele coaching tot intensievere outplacement begeleiding. Programma's die ingezet kunnen worden bij een reorganisatie, als er mensen van functie moeten wisselen of moeten vertrekken.

Mindfulness op het werk

Een beproefd programma van zeven keer twee uur op een vast dagdeel in de week, dat door onze mindfulnessstrainers in het gehele land uitgevoerd kan worden. Het is wetenschappelijk aangetoond dat het effect van mindfulness op het werk groot is.

In gesprek met

Hans Wopereis, mededirecteur ITIP en auteur van *‘Het licht en de korenmaat; je ziel als werkgever’*

Hans Wopereis

‘Werk wordt steeds meer een plek waar je dagelijks bezieling vindt’

Ruim vijftientig jaar ben je werkzaam op het gebied van organisatieontwikkeling. Wat is er in die periode veranderd als het gaat om bezieling en persoonlijk leiderschap in het werk?

‘Tegen het einde van mijn studie Rechten organiseerde ik een symposium waarin de visie centraal stond dat organisaties en samenlevingen alleen kunnen veranderen via het individu. Als een aantal individuen, een kritische massa van zo’n tien procent, ander gedrag begint te vertonen, dan blijkt het collectief vanzelf te volgen en de verandering algeheel te worden. Dit inzicht raakte begin jaren tachtig in zwang en het is een leidende gedachte gebleven in mijn leven en werk. De oude overtuiging was dat verandering afgedwongen zou kunnen worden door grootschalige reorganisaties, het doorvoeren van nieuwe structuren en werkmethodes, ondersteund door een cursus waar alle medewerkers doorheen moeten. Maar mensen laten zich niet dwingen. Dat werkt simpelweg niet. Ze moeten zelf ook echt willen bewegen.’

‘Eind jaren tachtig werden persoonlijke ontwikkeling en spiritualiteit als zeer alternatief beschouwd. Nu is het veel meer gemeengoed geworden. De wens om verbinding en betekenis te voelen in je werk, leeft sterk. Dat zie je goed bij de twintigers van nu, die niet simpelweg een baan nemen voor het geld. Even belangrijk is dat hun werk interessant is, dat ze er iets in kunnen beleven, zichzelf kunnen ontplooiën. De wens wordt steeds groter om dienstbaar te zijn aan iets dat groter is dan jezelf, dat je met je werk bij kunt dragen aan een betere wereld. Zo wordt *werk* steeds meer *kerk*: een plek waar je dagelijks bezieling kunt vinden. De crisis speelt daar natuurlijk ook een rol in. Hoe langer hoe meer ontstaat het voortschrijdend inzicht dat we op allerlei vlakken andere wegen moeten gaan inslaan met elkaar.’

‘Nadat mijn boek *Het licht en de korenmaat; je ziel als werkgever* zeven jaar geleden verscheen, ben ik een bezinningsgroep gestart voor mensen in een eindverantwoordelijke functie. Centraal staat daarin de vraag: hoe is de organisatie en wat ik daarin tegenkom een spiegel voor

mij? Dit vanuit het besef dat een organisatie zich niet verder kan ontwikkelen dan de mate waarin de persoon van de leider zich ontwikkelt. Zo’n twintig jaar geleden was het ondenkbaar dat personen in die posities zichzelf zo ter discussie stellen. Heel inspirerend en bemoedigend vind ik dit. Ook buiten deze groep zie ik leidinggevers die steeds meer inzien dat als zij veranderingen willen doorvoeren in hun organisatie, zij daarin zelf congruent moeten handelen. Door zelf het voorbeeld te geven van hoe zij het graag zien, is het team veel bereidwilliger daar in mee te gaan. Bijzonder is ook dat wij steeds meer opdrachtgevers krijgen bij

het ITIP die bij ons op persoonlijke titel de Driejarige Opleiding hebben gevolgd en van daaruit ook anders naar hun werk gingen kijken. Het resultaat is dat zij het ITIP inschakelen voor veranderingstrajecten binnen hun eigen organisatie.’

‘In mijn boek heb ik onze visie op papier kunnen zetten. Ik heb willen laten zien hoe belangrijk het is om je eigen licht te laten schijnen en je bezielende invloed te laten spreken in je werk. Inmiddels zijn er bijna zeventuizend exemplaren verkocht. Ik hoop dat het de lezers nét een beslissend setje in de rug heeft kunnen geven om wat ze echt denken en voelen centra-

‘Het licht en de korenmaat; je ziel als werkgever’ verscheen in november 2009 bij uitgeverij Ten Have (5e druk). Inmiddels hebben wij als uitgeverij ITIP de rechten terug en een herdruk in gang gezet, met een prachtige nieuwe cover en eigentijds grafisch binnenwerk door vormgever Douwe Hoedervanger. Ook al is de inhoud hetzelfde gebleven, wij kunnen ons voorstellen dat de echte ‘fans’ het boek opnieuw willen aanschaffen. Voor (oud-)opdrachtgevers organiseren wij op vrijdagmiddag 22 januari een conferentie rond de herdruk van ‘Het licht en de korenmaat’, waarop gastsprekers Doekle Terpstra (voormalig ad interim Hogeschool Inholland), Henk Mulder (directeur Nationaal Coördinator Groningen, aardbevingen) en Adrienne Bloem (gemeentesecretaris Heemskerk) zullen spreken over wat het boek voor hen heeft betekend in hun leiderschap.

ler te durven zetten. Want als individu doe je er toe. Eén persoon kan het verschil maken in het doorbreken van een gevestigde cultuur. Door kringen te vormen van individuen die meedenken, zich mede verantwoordelijk voelen, verbinding met elkaar zoeken en met bezieling hun werk doen, ontstaan er andersoortige organisaties. Organisaties die integer, creatief en gewetensvol zijn en met de aarde omgaan op een manier die wederkerig is. De tekenen dat er een andere tijd aan komt, zijn al duidelijk zichtbaar. Bijzonder spannend en inspirerend om daar als ITIP aan te kunnen bijdragen.’

TEKST Caroline Westdijk, **FOTOGRAFIE** Hapé Smeele

Rond de nieuwe uitgave geeft Hans twee lezingen onder de titel **‘Je ziel als werkgever’**.

wo 17 februari
Amersfoort, Bergkerk
di 12 april
Breda, Zero-Point

(reserveren via www.itip.nl)

Onze projecten

Op dit moment zijn wij met een breed palet aan opdrachten in de samenleving actief. Onder onze opdrachtgevers bevinden zich:

- een grote afdeling van een ingenieursbureau waar het management van de medewerkers meer ondernemerschap en leiderschap verwacht;
- een conglomeraat aan bedrijfjes in de duurzame energiewinning die we helpen om tot een goede focus te komen, met helderheid wie voor wat verantwoordelijk is;
- een MT van een producent van honingraatkarton producten, waarvan de directeur meer op afstand wil en de MT-leden meer leiderschap moeten nemen;
- een architectenbureau waar wij de partners begeleid hebben en nu een opleidingstraject Persoonlijk Leiderschap zijn gestart voor de jonge, aankomende architecten
- een provincie waar wij een opleidings-traject hebben opgezet voor de adviseurs om zelfbewuster en effectiever hun positie in te nemen, en waar een In-company loopbaantraject wordt gestart.

Ga naar www.itip.nl voor een uitgebreidere beschrijving van onze projecten.

10

Groepstraject

Bezieling in je loopbaan

Bezieling in je loopbaan wordt zes keer per jaar aangeboden in Utrecht, Amsterdam en Deventer, en is bedoeld voor mensen die een nieuwe impuls willen of moeten geven aan hun werkend bestaan. We helpen je om keuzes te maken die aansluiten bij wie je bent, bij je talenten en bij wat jou drijft en inspireert. Zodat je helemaal jezelf kunt zijn in je werk en je meer plezier gaat beleven aan je (toekomstig) werk.

Door Bezieling in je loopbaan weet ik weer wat mij op werkgebied drijft en wat mijn toegevoegde waarde is. Ik doe mijn werk nu met meer passie en plezier. Ik ben minder afwachtend en minder afhankelijk van de goedkeuring van anderen.'

Hannie Ontijt, HR manager Rutgers WPF

Het traject bestaat uit vijf dagbijeenkomsten en vijf individuele sessies, verspreid over vijf maanden. We werken met je (werk)biografie, gaan op zoek naar jouw unieke talenten en kwaliteiten, leren je omgaan met de tegenkrachten in jezelf en

je omgeving, en staan stil bij hoe jij jezelf vanuit je eigen kracht kunt presenteren. Voorafgaand aan het traject vindt een intakegesprek plaats met diegene in jouw regio die je individueel gaat begeleiden.

Voor vragen: Marga Brinkhof, projectleider
06 – 220 532 01. Ter kennismaking kun je
ook naar de lezing gaan van Erik Schutten
Van bezieling tot vakmanschap (zie pag. 7)
of je opgeven voor één van de informatie-
avonden.

traject voorjaar Utrecht
start vr 19 februari 2016

traject voorjaar Amsterdam
start za 16 april 2016

traject voorjaar Deventer
start vr 27 mei 2016

meer informatie op www.itip.nl

Informatieavonden | 27 januari Utrecht | 16 maart Amsterdam | 20 april Deventer

Individuele loopbaan- begeleiding en outplacement

Onze loopbaanbegeleiding vindt om te beginnen plaats op individuele basis. Je vraag kan gaan over een gewenste verandering in de manier waarop je aan het werk bent, het vinden van een nieuwe functie binnen of buiten je huidige werkring, of het herintegreren na een periode van werkloosheid of ziekte. In alles helpen we je om de antwoorden op je vragen in je zelf te vinden, vanuit datgene wat jou drijft en bezielt, omdat we geloven in de authentieke kracht van iedere persoon.

Het unieke van ons aanbod is dat we individuele begeleiding combineren met groepswork zoals: *Bezieling in je loopbaan* of *Werken vanuit eigen kracht* en/of een *zomer- of winterintensive* (zie pag. 5). Het werken in een groep heeft juist daarom een grote toegevoegde waarde omdat de context van werk nu eenmaal een sociale context is en een groep daarin als spiegel kan functioneren. Bovendien ontmoet je lotgenoten uit andere sectoren van de samenleving en verbreed je zo je blikveld.

Wij bieden onze expertise ook aan in het kader van **outplacement**, voor mensen bij wie sprake is van een (dreigend) ontslag. Onze individuele outplacement-trajecten kennen twee fasen: een persoonlijke en een arbeidsmarktgerichte. Het is pas afgerond op het moment dat er daadwerkelijk een nieuwe baan is gevonden of eigen zaak is gestart. Met je vaste begeleider in jouw regio wordt een aanbod op maat gemaakt, waar naast een zomer- of winterintensive (zie pag. 5) het traject *Bezieling in je Loopbaan* onderdeel van kan zijn, aangevuld met themadagen over je arbeidsmarktprofiel en netwerken.

Ga naar onze website en vind een loopbaanbegeleider bij jou in de buurt. Voor vragen kan je contact opnemen met Marga Brinkhof, 06 – 220 532 01.

Werken vanuit eigen kracht
persoonlijk leiderschap
inzetten in je werk

Het dringt in steeds meer organisaties door dat duurzame verandering niet alleen dient te komen van leidinggevers, maar net zozeer van de medewerkers zelf. Dat gebeurt wanneer medewerkers gaan staan voor wat ze waard zijn en inzetten vanuit hun eigen kracht. Deze opleiding helpt je bewust te worden van je persoonlijk leiderschap en deze in te zetten in je werk. Je krijgt een helder en realistisch beeld van wie je bent en waarin jouw kracht ligt. We helpen je patronen van afhankelijkheid en reactiviteit onder ogen te zien en te doorbreken, zodat het beste in jou naar voren kan komen.

De leeromgeving is praktisch, respect- en liefdevol. Dit traject geeft mij zoveel energie, dat het uitnodigt om er direct mee aan de slag te gaan.' **deelnemer**

Bij dit traject vinden wij de doorwerking in jouw organisatie van groot belang. We voeren daarom een start- en eindgesprek op je werkplek, waar je leidinggevende ook bij betrokken is. Verder dragen feedback van collega's, een werkbezoek van een mededeelnemer en tussentijdse coaching van een mentor uit een andere or-

ganisatie, maximaal bij aan het toepassen van het geleerde in de dagelijkse praktijk. Eén van de redenen waarom dit traject zo'n succes is geworden.

'Dit traject heeft mijn medewerkster zichtbaar goed gedaan. Ze staat veel steviger in haar schoenen, neemt meer initiatief en krijgt veel meer gedaan.'

leidinggevende van een deelnemer

Het traject start twee keer per jaar, begin april en eind november, en bestaat uit vier blokken en een presentatiedag. Voor meer informatie kun je contact opnemen met Gert Stegeman, 06 - 154 148 71 of met Monique van Laerhoven, 06-204 174 59. Voorafgaand aan het traject vindt een intake plaats waarvoor je je bij ons kantoor kunt aanmelden.

ARTIKEL

“Nieuwe medewerkers
gevraagd (m/v);
het vervolg op
‘Nieuwe leiders gevraagd’

In ons vorige artikel schreven we over de kanteling die plaatsvindt in Nederland, van het hiërarchische piramidebewustzijn, naar een nieuwe manier van organiseren vanuit kringbewustzijn. Aan de hand van de mythe van Koning Arthur en de Ronde Tafel gaven we tips aan leidinggevendenden om dit kringbewustzijn van onderaf te stimuleren. De belangrijkste sleutel voor verandering ligt echter bij de medewerkers zelf: Hoe word je wakker in je werk en kun je in jouw organisatie je eigen kracht voluit inzetten? Hoe doorbreek je het oude patroon van 'boven bepaalt wat er beneden gebeurt'? Mede geïnspireerd door de ervaringen van Ridder Parcifal, de 'nieuwe medewerker' aan de Ronde Tafel van Koning Arthur, reiken we je in dit artikel vijf stappen aan die je daarbij kunnen helpen.'

Meer lezen? Ga naar www.itip.nl/werk/artikelen en download dit artikel.

DOOR Gert Stegeman
en Monique van Laarhoven

Een schat aan Liefde
in je relatie

Op persoonlijke wijze beschrijft Marthe de schatten van de liefdesrelatie, waarmee je je relatie tot volle bloei kunt brengen: de vonk van de eerste ontmoeting, de leerweg van de relatie en het mysterie van de liefde. Geïllustreerd met liefdesgedichten en zwart-witportretten van fotograaf Erna Kuik.

Marthe van der Noordaa
€ 19,90 excl verzendkosten
2^e druk | te bestellen op
www.eenschataanliefde.nl

Dagboek van de Ziel
De zeven levensfasen

Een intieme ontdekkingsreis door de zeven levensfasen: geboorte, kind, jongere, volwassene, oudere, dood en ‘de Lege Ruimte’. Met niet eerder gepubliceerde tekeningen van filmmaker en tekenaar Frans Zwartjes.

Bertie Hendriks,
coauteur Mirjam Tirion
€ 26,50 incl verzendkosten
4^e druk | te bestellen op
www.dagboekvandeziel.nl

Een Zucht van verlichting
Totale aanwezigheid in het
dagelijks leven

Een concreet en ervaringsgericht boek waarin Marthe vertelt hoe je tot de boeddhistische houding van totale aanwezigheid kunt komen in ons drukke westerse bestaan.

‘Ieder moment kan er het inzicht zijn dat je terugbrengt bij de essentie. Zacht ruisend of juist helder en duidelijk: als een hart blijft de essentie, het universele weten in je kloppen.’

Marthe van der Noordaa
€ 16,99 excl verzendkosten
3^e druk | te bestellen op
www.itip.nl

Het licht en de korenmaat
je ziel als werkgever

Het licht en de korenmaat gaat over de bezielende invloed die je als individu kunt uitoefenen binnen je organisatie, als je het waagt om je licht niet onder de korenmaat van de cultuur te zetten, maar juist ten volle te laten schijnen.

Hans Wopereis
€ 24,99 incl verzendkosten
8^e druk | te bestellen op
www.lichtendekorenmaat.nl

Het geschenk van je dromen
Dvd en handleiding over de
rijkdom van je droomwereld

Het geschenk van je dromen overhandigt je vijf sleutels om de schatkamer van je eigen droomwereld – of die van een ander – te ontsluiten. Zelf ben je de zesde sleutel om het geheim te ontsluiten. Want jouw droomtaal is uniek en alleen jij kunt je droom duiden. De dvd wijst je daarbij de weg.

Bas Klinkhamer
€ 14,95 incl verzendkosten
te bestellen op www.het-geschenkvanjedromen.nl

In herdruk
gebracht door
het ITIP; volledig
nieuw vorm-
gegeven.

Februari					
wo	3 feb	Utrecht	Start I Tjing avonden	Herma Meulenkamp	studietraject
do	4 feb	Amsterdam	Ontmoeting met de leegte	Bas Klinkhamer	lezing
ma	8 feb	Nijmegen	Van Koning naar Wijze	Bertie Hendriks	lezing
di	9 feb	Heerde	Start Mindfulness Trainers Opleiding	Judith Klamer	opleiding
di	9 feb	Enschede	Van Koning naar Wijze	Bertie Hendriks	lezing
do	11 feb	Groesbeek	Start Persoonlijk Traject	Diverse begeleiders	4 blokjes
wo	17 feb	Breda	Je ziel als werkgever	Hans Wopereis	lezing
vr	19 feb	Utrecht	Start Bezieling in je loopbaan	Diverse begeleiders	5 losse dagen
Maart					
wo	9 mrt	Amersfoort	Kiezen of delen	Herma Meulenkamp	lezing
wo	9 mrt	Zenderen	Getijdendagen	Bas Klinkhamer	stiltedagen
do	10 mrt	Nijmegen	Werken met weerstand en bevrijding	Arianne Wopereis-Bruin	lezing
vr	11 mrt	Utrecht	Start Werken met de Levensfasen	Bertie Hendriks, Mirjam Tirion	opleiding
wo	16 mrt	Utrecht	Van bezieling tot vakmanschap	Erik Schutten	lezing
di	22 mrt	Utrecht	Van zelfkritiek naar mededogen	Marthe van der Noordaa	lezing
do	31 mrt	Den Haag	Het hart beweegt de hand	Bas Klinkhamer	lezing
April					
vr	1 apr	Utrecht	Pijlers van zelfkennis	Herma Meulenkamp	2 dagen
wo	6 apr	Rotterdam	Verantwoordelijkheid en levensvreugde	Reyke Zwartjes	lezing
do	7 apr	Breda	Vrij zijn op je werk	Bertram Lammers	lezing
di	12 apr	Amersfoort	Je ziel als werkgever	Hans Wopereis	lezing
za	16 apr	Amsterdam	Start Bezieling in je loopbaan	Diverse begeleiders	5 losse dagen
wo	20 apr	Havelte	Van top tot teen levend	Arianne Wopereis-Bruijn	vierdaagse
Mei					
wo	11 mei	Utrecht	Bronnen van groei en ontwikkeling	Hans Wopereis	lezing
za	21 mei	Utrecht	Schatkamer van de liefde	Bas & Marthe Klinkhamer	inspiratiedag
vr	27 mei	Deventer	Start Bezieling in je loopbaan	Diverse begeleiders	5 losse dagen
za	28 mei	Amersfoort	Vier het leven!	Diverse begeleiders	ITIP festival
di	31 mei	Enschede	Kiezen of delen	Herma Meulenkamp	lezing
Juni					
di	7 jun	Havelte	Zomerintensive	Hans Wopereis	intensive
vr	24 jun	Utrecht/Driebergen	Pijlers van zelfkennis	Reyke Zwartjes, Herma Meulenkamp	2 dagen
Augustus					
vr	26 aug	Utrecht	Pijlers van zelfkennis	Mirjam Tirion	2 dagen
di	30 aug	Barchem	Zomerschool	Bertie Hendriks	retraite

ITIP
school voor leven en werk
Marspoortstraat 16
7201 JC Zutphen
telefoon: 0575 – 510 850
e-mail: opleiding@itip.nl
internet: www.itip.nl

DIRECTIE
Bas Klinkhamer
Hans Wopereis
Bertie Hendriks

SECRETARIAAT
Nanske Kuiken
Annemieke Ros
Juria Wassink
Jeroen van den Bergh

REDACTIE
Marthe van der Noordaa

GRAFISCH ONTWERP
VLVI, Suzan van Lieshout

FOTOGRAFIE
Hans Tibben (werk)
Hapé Smeele (portret Hans)
Bertram Lammers (bezieningstochten)
Martin den Boer (noorderlichtretraite)
mkphoto, iStock (cover)

DRUKWERK
Weemen Drukwerk & Communicatie

Onze algemene voorwaarden staan vermeld op onze website www.itip.nl. Inschrijven voor deelname aan lezingen en activiteiten via onze website.

Als toezending van het Magazine niet meer op prijs wordt gesteld, wil je ons even bellen of mailen?

Onze communicatie vindt steeds meer plaats langs digitale wegen. Vriendelijk verzoek om je actuele e-mailadres aan ons door te geven en te mailen naar: inschrijving@itip.nl.

Tot besluit

Er is een legende afkomstig uit Armenië, die vertelt hoe de eerste mens Adam voelt dat hij gaat sterven en aan zijn jongste zoon Seth vraagt om een twijg te planten op zijn graf. Het moet een twijg zijn van één van de mooiste bomen uit de hof van Eden. Deze boom wordt bewaakt door een wachter met een wentelend zwaard die geen enkele verstoring zal tolereren. Het lukt de zoon om achter de wachter langs bij de boom te komen. Daar neemt hij zijn mes in zijn hand, legt het tegen de twijg aan en vervolgens, wetende dat hij zal moeten handelen zonder de orde der dingen te verstoren, wacht hij. Hij wacht, zo zegt de legende, ‘totdat zijn hart zijn hand beweegt’.

Wat ons betreft is spiritualiteit en persoonlijke ontwikkeling onlosmakelijk verbonden met handelen. De inzichten die je opdoet bij zelfonderzoek, de onthechting die plaatsvindt door meditatie of gebed, worden door de handeling vervolmaakt. De handeling toont in hoeverre je je persoonlijkheid een uitvoerder kan laten zijn voor de roerselen en wensen van je ziel en hoe je je voornemens om kunt zetten in daden.

Zo kun je ontdekken dat je van mensen houdt en dat je een verlangen naar verbinding hebt, maar dat wordt pas werkelijkheid als je echt een relatie aangaat of als je dat verlangen omzet in respect en geduld op je werk in het contact met je collega's die een andere kant op willen dan jij. Dan wordt je intentie op de proef gesteld en blijkt of je dat wat je van binnen weet ook daadwerkelijk toepast. De werkelijkheid is weerbarstig en handelen vraagt inspanning en risico. Want hoe weet je of je het juiste doet?

Veel godsdiensten (en organisaties overigens ook) proberen de spanning die dat oplevert te ondervangen door regels op te stellen over wat goed is. Gedragsregels over morele vraagstukken als hoe vaak je moet bidden, wat je aan anderen dient te geven, wat je wel en niet mag eten en wanneer. Dit komt veelal voort uit de wens tot goed doen, maar iedereen weet dat het volgen van vaste regels hooguit leidt tot een ‘correct’

leven waarin je ogenschijnlijk geen fouten maakt. En dat het blind volgen van regels niet zelden leidt tot excessen van allerlei gevoelens en driften die zich in het geheim ontwikkelen en schade kunnen aanrichten. Het leven is veel gecompliceerder en vraagt oneindig meer creativiteit en afstemming van ons dan het volgen van vooraf gestelde regels. Iedere situatie vraagt van ons een daarbij passend antwoord.

Het is wat de boeddhisten ‘vaardig handelen’ noemen en wat in de Bhagavad Gita voorkomt als ‘belangeloos handelen’: in het moment doen wat oprijst vanuit je ware aard, doen wat passend is. Daar zijn geen regels voor, het is niet vooraf te bepalen, maar je kunt je er wel op richten.

Het hart beweegt de hand

Dat kan je doen door jezelf drie vragen te stellen, om te beginnen: is mijn geest kalm? Een kalme geest, waarbij je meester bent over je gedachtes, maakt dat je niet handelt vanuit vooringenomen ideeën of koortsachtig gepieker over goed en kwaad, maar vanuit datgene wat oprijst vanuit de stilte. Dan de vraag op het fysieke gebied: is mijn lichaam ontspannen? Het is een bekend gegeven vanuit de martial arts (de edele vechtkunsten) dat slechts een ontspannen lichaam in staat is om adequaat en gepast te reageren op de situatie die zich voordoet.

Tot slot de vraag of je hart open is? Concreet betekent dit dat je je afstemt op de situatie, dat je luistert naar een ander, en je laat raken door wat er op je afkomt en wat er om je heen gebeurt.

Wij kunnen ons voorstellen dat deze vragen ook door de jongste zoon heen hadden kunnen gaan toen hij zich concentreerde en zijn hand aan de twijg legde. Ze maken dat er een verbinding ontstaat tussen jou en je omgeving, dat je benieuwd bent en open van geest en hart. Van daaruit kom je vanzelf tot vaardig handelen en zul je een passend antwoord geven op wat de situatie van je vraagt. Het hart beweegt je hand.